

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา
ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มณฑิชา เกตุณะ¹

ณิชชา ชวาลเวชกุล²

สุพิชญา บุรินทร์รัมย์³

ปรีดี ปลื้มสำราญกิจ⁴

ธันต์สรณ์ เรชะพรประสิทธิ์⁵

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อหน่วยงานต่าง ๆ ห้องสมุดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่น่าเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและการบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรณารักษ์และผู้ใช้บริการ และเพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว บทความนี้นำเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในทั้งการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการบริการห้องสมุด เพื่อพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้ทันสมัย

คำสำคัญ: ห้องสมุด เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

¹ อาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีเมล: monticha.k@rumail.ru.ac.th

² นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติการ (ห้องสมุด) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อีเมล: nitcha.c@rumail.ru.ac.th

³ นักศึกษาหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อีเมล: 6403003087@rumail.ru.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อีเมล: preedee.p@rumail.ru.ac.th

⁵ นักวิชาการอิสระ อีเมล: thanutsorn.re@gmail.com

The Application of Information Technology in the Development of the Faculty of Humanities Library, Ramkhamhaeng University

Monticha Ketna¹

Nitcha Chavalvechakul²

Supitchaya Burinrum³

Preedee Pluemsamrungit⁴

Thanutsorn Rekhaphornprasit⁵

Abstract

Information technology plays a vital role in various organizations, including libraries, which have embraced it to enhance their operations and services. By adopting IT, libraries streamline the work of librarians, improve user experiences, and enable quicker and more convenient access to information resources. This article explores the information technologies applied in both librarians' workflows and library services, with the aim of modernizing the Faculty of Humanities Library, Ramkhamhaeng University.

Keywords: Library, Information Technology, Development, Ramkhamhaeng University, Faculty of Humanities Library Ramkhamhaeng University

---

¹ Lecturer, Department of Library Science, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

E-mail: monticha.k@rumail.ru.ac.th

² Academic Practitioner (Library), Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University E-mail: nitcha.c@rumail.ru.ac.th

³ Student, Bachelor of Arts Program in Information and Library Science, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University E-mail: 6403003087@rumail.ru.ac.th

⁴ Assistant Professor, Department of Library Science, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

E-mail: preedee.p@rumail.ru.ac.th

⁵ Independent Academic E-mail: thanutsorn.re@gmail.com

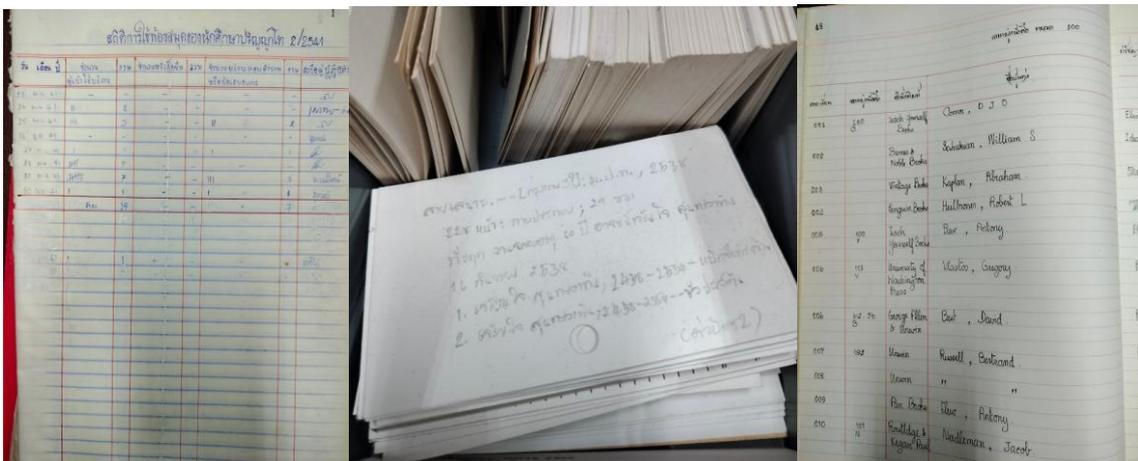
บทนำ

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดเริ่มมาจากการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดการบรรณานุกรม การนำโปรแกรมสำเร็จรูปห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้ในการจัดการการดำเนินงานของห้องสมุด การให้บริการของห้องสมุดในปัจจุบันจึงเปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาห้องสมุดในปัจจุบัน (WutthiKul, Saenwa, and Sahapong, 2017, p. 46) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดเป็นข้อควรพิจารณาที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารควรตระหนักถึงในการจัดการองค์กร เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยจำเป็นและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และยังส่งผลต่อการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้สะดวกและรวดเร็ว

ห้องสมุดเฉพาะเป็นแหล่งการเรียนรู้สำคัญของหน่วยงานเนื่องจากเป็นสถานที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะทางโดยให้บริการแก่ผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่ม รวมถึงการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ใช้บริการ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้ทันสมัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงตั้งอยู่ที่คณะมนุษยศาสตร์ อาคาร 1 ชั้น 5 เป็นห้องสมุดเฉพาะที่ให้บริการ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตและนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ และบุคลากรภายในคณะ ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์มีจุดเด่นคือการให้บริการหนังสือภาษาต่างประเทศที่หลากหลาย ได้แก่ หนังสือภาษาจีน หนังสือภาษาญี่ปุ่น หนังสือภาษากรีก หนังสือภาษาเยอรมัน หนังสือภาษาสเปน และหนังสือภาษาฝรั่งเศส นอกจากนี้ห้องสมุดยังมีวิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัยของนักศึกษาและคณาจารย์ของคณะมนุษยศาสตร์

ผู้เขียนได้สำรวจสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุดเบื้องต้น การปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ในอดีตไม่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีใช้ในการปฏิบัติงานและการให้บริการห้องสมุด โดยพบว่ามีการบันทึกสถิติผู้ใช้บริการห้องสมุดด้วยสมุดทะเบียน การลงรายการทรัพยากรสารสนเทศด้วยบัตรรายการ การลงทะเบียนทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้สมุดทะเบียน

ภาพที่ 1 ลักษณะการทำงานในอดีตก่อนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุด (สมุดสถิติการใช้ห้องสมุด บัตรรายการ และสมุดทะเบียนรายการทรัพยากรสารสนเทศ)

ภารกิจของห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศแก่นักศึกษาและบุคลากรของคณะมนุษยศาสตร์ และบุคคลภายนอก โดยมีการจัดเก็บและการบริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การพิจารณาเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ห้องสมุดควรสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ในปัจจุบันที่ต้องการความง่าย ความสะดวก และความรวดเร็ว ดังนั้นผู้เขียนจึงมีแนวคิดในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดทั้งการปฏิบัติงานและการให้บริการ โดยเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำนักงาน ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เทคโนโลยีเว็บ 2.0 เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ มีรายละเอียดดังนี้

เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์

เทคโนโลยีสารสนเทศในสำนักงาน

เทคโนโลยีสารสนเทศในสำนักงานที่เป็นประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ คือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีงานต่าง ๆ เช่น งานเอกสาร งานคำนวณ งานนำเสนอ เป็นต้น โปรแกรมสำนักงานที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์คือ โปรแกรมชุดไมโครซอฟท์ ออฟฟิศ เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ประกอบด้วยโปรแกรมย่อยต่าง ๆ เป็นโปรแกรมที่ใช้งานได้ง่าย เพราะเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการของห้องสมุด โดยเลือกใช้โปรแกรมต่าง ๆ ดังนี้ (Damchan, 2014)

1. ไมโครซอฟท์เวิร์ด (Microsoft Word) เป็นโปรแกรมที่นิยมในการประมวลผลคำ และมีความสามารถในการจัดรูปแบบเอกสารในสำนักงานได้มากมาย บรรณารักษ์นำโปรแกรมนี้มาใช้ในการจัดทำเอกสารทางราชการ รวมถึงงานอื่น ๆ ภายในห้องสมุด เช่น แบบฟอร์มลงรายการหนังสือ แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ แบบฟอร์มการเข้าใช้บริการห้องสมุด เป็นต้น

The image shows two forms. The left form is a 'แบบฟอร์มลงรายการหนังสือ' (Library Book Record Form) with columns for 'เลขที่' (Number) and 'ตัวหนังสือ' (Book Title). The right form is a 'แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุด คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง' (Service Satisfaction Survey Form for the Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University). It includes a demographic section (1) and a satisfaction section (2) with a table for 'ระดับความพึงพอใจ' (Level of Satisfaction) ranging from 1 (Very Dissatisfied) to 5 (Very Satisfied).

ภาพที่ 2 แบบฟอร์มลงรายการหนังสือและแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่จัดทำด้วย ไมโครซอฟท์เวิร์ด

2. ไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์ (Microsoft PowerPoint) เป็น โปรแกรมนำเสนอผลงานรูปแบบต่าง ๆ และมีแม่แบบที่สวยงามและหลากหลาย บรรณารักษ์นำมาใช้ในการจัดทำนิทรรศการออนไลน์เพื่อเผยแพร่ในห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ โดยก่อนหน้ายังไม่มีการเผยแพร่นิทรรศการออนไลน์ จึงเป็นช่องทางที่สามารถนำเสนอ นิทรรศการที่มีการดำเนินการเพิ่มเติมคู่ขนานกับการจัดนิทรรศการทางกายภาพของห้องสมุด

ภาพที่ 3 การจัดทำนิทรรศการออนไลน์ที่จัดทำด้วยไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์

ที่มา : Faculty of Humanities Electronic Library (2024)

เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการให้บริการห้องสมุด

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

Chanlun (2022, p. 15-16) ได้สรุปไว้ว่า ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลสารสนเทศของห้องสมุด ได้แก่ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิเคราะห์หมวดหมู่ และทำรายการ งานบริการ และงานยืม-คืนทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติโดยทั่วไป ประกอบด้วย 9 งานหลัก ได้แก่ งานจัดการและบริหารระบบ งานจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ งานควบคุมมาตรฐานการลงรายการ งานสมาชิกห้องสมุด งานการยืม-คืน งานควบคุมวารสาร งานสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ งานตรวจสอบตัวเล่ม และงานรายงานและสถิติ โดยมีมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เช่น มาร์ค (MARC-Machine Readable Cataloging) เอเอซีอาร์ทู (AACR 2) ระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือ เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN)

ระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงนำมาใช้ คือ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติเซียร์รา (Sierra) ซึ่งเป็นโปรแกรมห้องสมุดที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานและการบริการของห้องสมุดครบถ้วน อย่างไรก็ตามห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ได้มีงบประมาณสำหรับจัดซื้อระบบห้องสมุดอัตโนมัติ แต่ใช้ระบบนี้ร่วมกับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แล้วกำหนดสถานที่จัดเก็บ (Location) คือ RHU ยูอาร์แอลระบบห้องสมุดอัตโนมัติของห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้ร่วมกับสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ <https://www.lib.ru.ac.th/>

Summary		Record	
๒12174270 AUTHOR Pensri Kanchanomai. TITLE Research paper / Pensri Kanchanomai. CALL # BL74 P404 LOCATIONS rhu			
... H9313020 Not checked out i19313020 Last Updated: 04-09-2024 Created: 04-09-2024 Revisions: 2			
Item-Level ... 0			
Bib-Level ... 0			
COPY #	0	LPATRON	0
ICODE1	700	LCHKIN	- -
ICODE2	--	# RENEWALS	0
I TYPE	3 Humanities Lib.	# OVERDUE	0
PRICE	Bt0.00	ODUE DATE	- -
OUT DATE	- -	IUSE3	0
OUT LOC	0 None	RECAL DATE	- -
DUE DATE	- -	TOT CHKOUT	0
PATRON#	0	TOT RENEW	0
		LOCATION	rhugp RHU-Govt.Pub
		LOANRULE	0
		STATUS	- CHK SHELVES
		INTL USE	0
		COPY USE	0
		IMESSAGE	
		OPACMSG	
		YTDCIRC	0
		LYRCIRC	0
b	30910008204277		
x	Item by rhu		

ภาพที่ 4 ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra

Book

เอกสารประกอบคำบรรยายการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ
วิชาการทำบัตรรายการ / ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

By: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. • In: 1977 • RU Catalog

Subjects: ห้องสมุดเฉพาะ; บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะ

Status:	Location:	Call number:
CHK SHELVES	RHU-General	Z695.A3 ส266

ภาพที่ 5 การสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

เทคโนโลยีเว็บ 2.0

เทคโนโลยีเว็บ (Web 2.0) เป็นแนวคิดที่ให้ผู้ใช้งานมีส่วนร่วมกับการสร้างและการแบ่งปันเนื้อหา ทำให้เนื้อหาในเว็บไซด์เคลื่อนไหวและทันสมัยตลอดเวลา ผู้ใช้งานจะมีส่วนร่วมกับเนื้อหาในเว็บไซด์ได้ด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือการสนทนาออนไลน์ รวมถึงการโพสต์ภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ตัวอย่างเทคโนโลยีเว็บ 2.0 ที่นิยมใช้กัน เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) เป็นต้น (Arayacharoenchai, 2010, pp. 27-33) รวมถึงติ๊กต็อก (TikTok) ที่ใช้สำหรับการนำเสนอวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาขนาดสั้น นอกจากนี้สิ่งที่ห้องสมุดควรพิจารณาคือการเลือกใช้เทคโนโลยีเว็บ 2.0 ที่เหมาะสมกับงานและใช้

งานได้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีค่าใช้จ่ายต่ำ นอกจากนี้ประเด็นสำคัญของการนำเทคโนโลยีเว็บ 2.0 ในห้องสมุดคือการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการรับรู้การบริการที่ห้องสมุดใช้เทคโนโลยีเว็บ 2.0 (Paphatsurichote, & Sawetrattanasatian, 2012, pp. 27-28) จึงจะส่งผลให้ผู้ใช้บริการรับรู้และใช้บริการมากขึ้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีเว็บ 2.0 สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการนำมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดให้ทันสมัยและเหมาะสมกับการให้บริการอยู่ในปัจจุบัน

การใช้เฟซบุ๊กเพื่อการแจ้งข่าวสาร การประชาสัมพันธ์และการบริการของห้องสมุด ส่งผลให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ข่าวสารและกิจกรรมของห้องสมุดได้สะดวกและรวดเร็วกว่าบอร์ดประชาสัมพันธ์หรือเว็บไซต์หลักของห้องสมุด อีกทั้งยังช่วยอำนวยความสะดวกในการบริการตอบคำถามและการแจ้งปัญหาต่าง ๆ ทางออนไลน์ด้วยเฟซบุ๊กเมสเซนเจอร์ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับผู้ให้บริการโดยการกดปุ่มถูกใจ (Like) และการแสดงความคิดเห็น (Comment) (Parichart Sangrachat, 2016, p. 6) ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กในการติดต่อสื่อสารกับผู้ให้บริการได้ทุกที่และทุกเวลา (Kalaya Tanjaro, 2012)

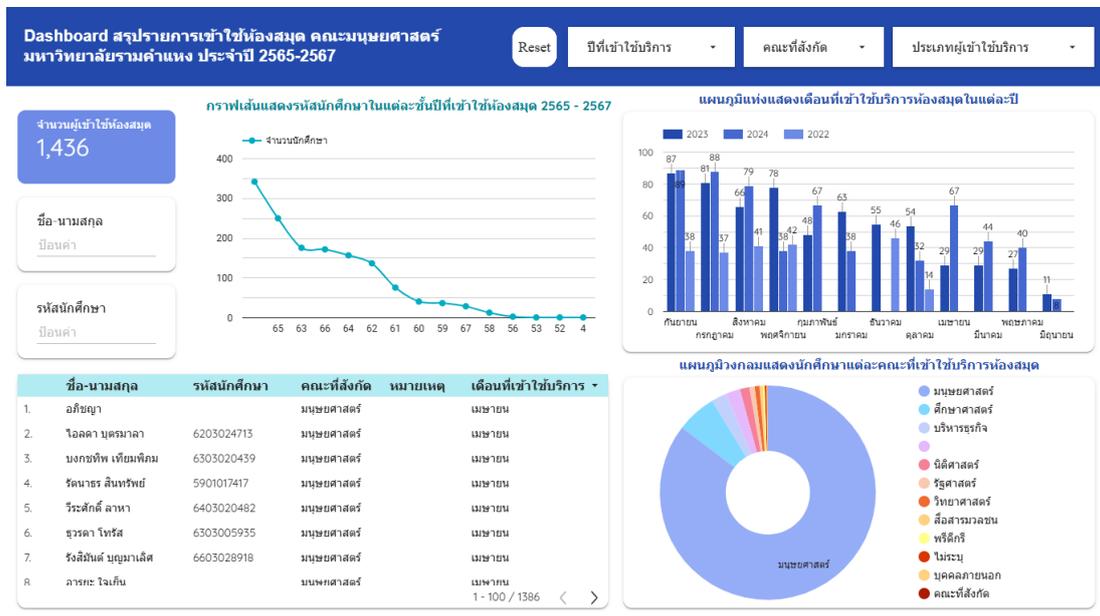
ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงเลือกใช้เพจเฟซบุ๊กซึ่งเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ มาใช้เป็นช่องทางระหว่างการให้บริการของห้องสมุดกับผู้ให้บริการ เพื่อเป็นการให้บริการเชิงรุกและอำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการติดตามข่าวสารทันสมัยที่น่าสนใจ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องสมุดได้ตลอดเวลาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และยังเป็นทางเลือกในการเข้าถึงห้องสมุดได้ทั้งทางกายภาพและทางออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีติ๊กต็อก (TikTok) ที่นำมาใช้เพื่อนำเสนอข่าวสารและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบวิดีโอที่สั้นขนาดสั้น เพื่อให้สอดคล้องกับความนิยมของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน ส่งผลดีต่อการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ให้มีหลากหลายช่องทางมากขึ้น ช่วยขยายกลุ่มผู้รับข่าวสารให้ทั่วถึงได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็มีข้อจำกัดในเรื่องความต่อเนื่องของการอัปเดตเนื้อหาในเพจเฟซบุ๊กและติ๊กต็อกที่ควรมีความต่อเนื่อง ไม่ขาดการอัปเดตเป็นระยะเวลานาน

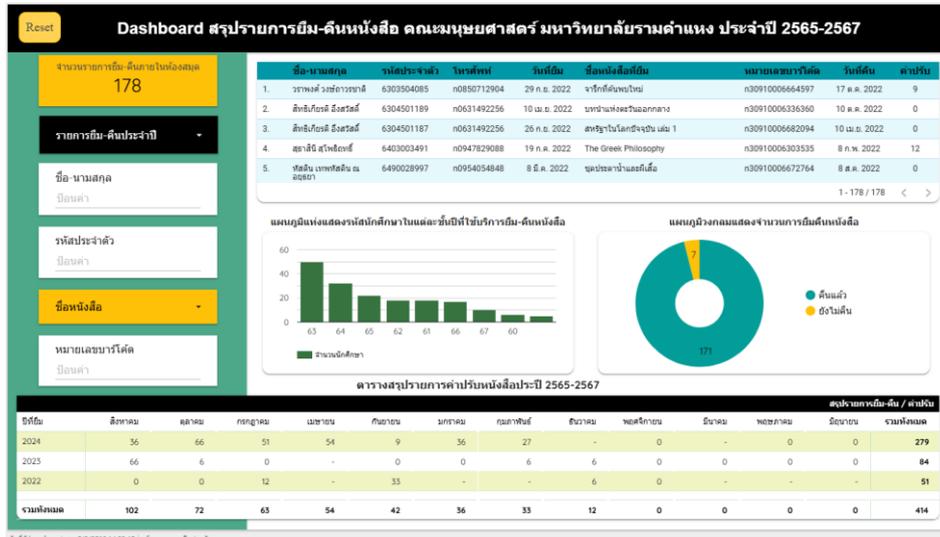
ภาพที่ 6 การส่งเสริมการอ่านและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของห้องสมุดด้วยเพจเฟซบุ๊กและติ๊กต็อก

เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในปัจจุบันจำเป็นต้องสื่อสารให้เข้าใจได้ง่ายและรับรู้สิ่งที่ต้องการนำเสนอได้ในทันที เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจและไม่มีค่าใช้จ่าย คือ Looker Studio (ชื่อเดิมคือ Google Data Studio) พัฒนาโดย Google ข้อดีของโปรแกรมนี้คือการนำเสนอข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย การเปรียบเทียบและการแบ่งกลุ่มข้อมูลได้ชัดเจน รวมถึงการแบ่งปันข้อมูลที่น่าสนใจให้ผู้อื่นได้ด้วย (Faculty of Engineering, Ramkhamhaeng University, n.d.) ห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำเทคโนโลยีการนำเสนอมาใช้ในการสรุปรายการเข้าใช้ห้องสมุดและการสรุปการยืม-คืนหนังสือ จากเดิมที่ใช้การนำเสนอเป็นตัวเลขสถิติทั่วไปซึ่งคำนวณจากโปรแกรมสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (Statistical Package for the Social Science – SPSS)

ภาพที่ 7 การนำเสนอข้อมูลรายการเข้าใช้ห้องสมุดโดยใช้ Looker Studio
 ที่มา : https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/b4a34892-fc4f-4c04-99a9-cfa4b3bacd77/page/p_w0mlrg8ond

ภาพที่ 8 การนำเสนอข้อมูลการพิมพ์-คืบหน้าหนังสือ โดยใช้ Looker Studio

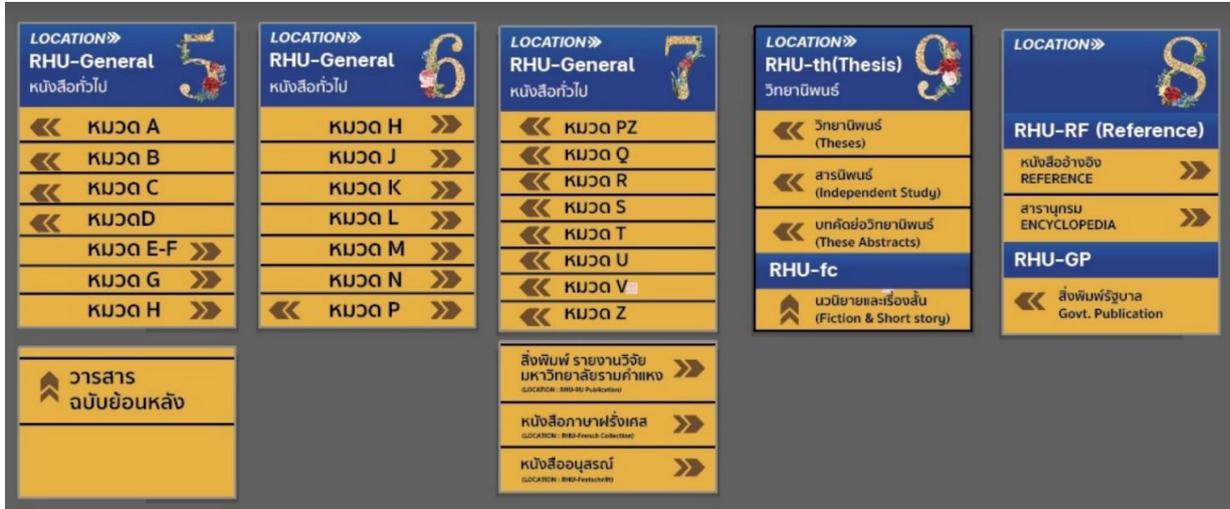
ที่มา : <https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/3d782412-d679-4091-a4d5-0798201d69dd/page/Y9WiE>

เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

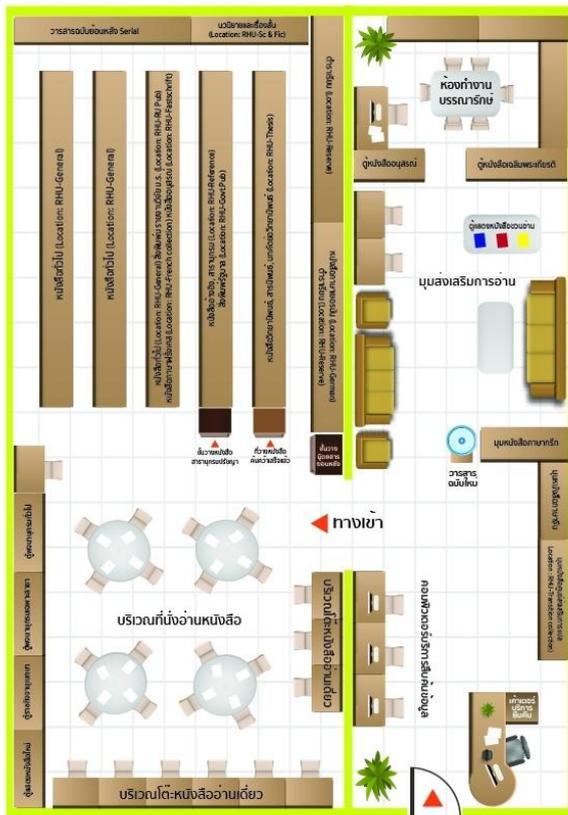
สื่อประชาสัมพันธ์เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศและภูมิทัศน์ของห้องสมุดให้น่าสนใจ ดึงดูดสายตา และสร้างบรรยากาศให้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ แนวคิดสำหรับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ควรคำนึงถึงความสมดุลโดยการจัดวางองค์ประกอบให้มีสัดส่วนที่สมดุล ความมีเอกภาพ โดยจัดวางองค์ประกอบที่เป็นอันหนึ่งอันเดียว การมีจุดสนใจโดยกำหนดในตำแหน่งที่เหมาะสม การมีสัดส่วนทั้งขนาดและรูปร่างของภาพ ตัวอักษร ให้มีความสัมพันธ์กัน และความเรียบง่ายโดยให้รับรู้ได้ง่าย และสื่อความตามต้องการ (Sorachai Nantawatcharavibul, 2002) ดังนั้นการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ห้องสมุดจึงคำนึงถึงหลักการนี้

โปรแกรม Adobe Illustrator เป็นโปรแกรมที่ใช้วาดภาพแบบลายเส้นที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบสื่อต่าง ๆ ได้หลากหลาย เช่น ปกหนังสือ ภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว นามบัตร ผลิตภัณฑ์ รวมถึงสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ และแต่งภาพทั่วไปได้ด้วย ข้อดีของโปรแกรมคือมีเครื่องมือที่ใช้วาดรูปหลากหลายฟังก์ชันจึงรองรับการวาดภาพสร้างสรรค์ผลงานได้หลากหลายรูปแบบ (Thaiware, 2024) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้เขียนจึงเลือกใช้โปรแกรมนี้มาใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ภายในห้องสมุดซึ่งประกอบด้วยป้ายต่าง ๆ ได้แก่ ป้ายบอกหมวดหมู่ของหนังสือ ป้ายแจ้งเตือน ป้ายแจ้งข่าวสาร และแผนผังห้องสมุด นอกจากนี้การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ยังควรคำนึงถึงการใช้แบบอักษร (Font) และการตระหนักถึงเป้าหมายของการสื่อสารหรือการประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและการสร้างอัตลักษณ์ของห้องสมุด ผู้ใช้บริการจะรับรู้ได้ชัดเจนและเข้าใจวัตถุประสงค์ของสื่อประชาสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันด้วยสัญลักษณ์หรือข้อความที่ใช้ได้ทันทีและยังมีความสวยงามเมื่อพบเห็น

สร้างความประทับใจเมื่อเข้ามาใช้บริการห้องสมุดด้วย แตกต่างจากการนำสื่อประชาสัมพันธ์แบบเก่าคือการใช้ไมโครซอฟท์เวิร์ดในการพิมพ์ข้อความเป็นป้ายต่าง ๆ ซึ่งมีความสวยงามน้อยและไม่น่าดึงดูดใจเท่าสื่อประชาสัมพันธ์แบบใหม่

ภาพที่ 9 ป้ายแสดงหมวดหมู่ของห้องสมุด

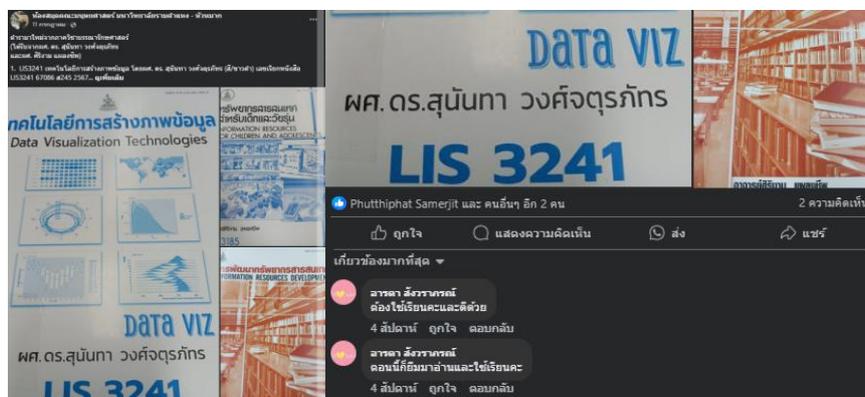
ภาพที่ 10 แผนผังห้องสมุด ป้ายแจ้งเตือน และป้ายแจ้งข่าวสาร

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อดีและข้อจำกัดของเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการบริการห้องสมุด

เทคโนโลยี	ข้อดี	ข้อจำกัด
ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ	ใช้งานง่ายและมีระบบต่าง ๆ ครอบคลุมการดำเนินงานของห้องสมุด	ซอฟต์แวร์มีราคาสูงและมีค่าบำรุงรักษาทุกปี
เทคโนโลยีเว็บ 2.0	การแบ่งปันเนื้อหาและการโต้ตอบได้แบบทันที เป็นมิตรกับผู้ใช้	การเผยแพร่ข้อมูลทำได้ง่าย และอาจถูกละเมิดความเป็นส่วนตัว
เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล	ใช้งานง่ายและปรับแต่งข้อมูลได้อิสระ เชื่อมต่อกับหลายแพลตฟอร์ม แบ่งปันได้รวดเร็ว	ผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลอาจต้องใช้เวลาศึกษาก่อน คุณสมบัติบางรายการต้องมีค่าใช้จ่ายจึงจะใช้งานได้
เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์	ความสวยงามและน่าใช้บริการ การเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็ว	ซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์มีค่าใช้จ่ายในระยะยาว

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ให้บริการมีปฏิสัมพันธ์กับเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ด้วยการแสดงออกถึงความสนใจและการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงความคิดเห็นในเพจเฟซบุ๊กของห้องสมุดฯ นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกด้วยวาจาเป็นคำวิจารณ์เชิงบวก อาทิ “ป้ายใหม่สวยมากค่ะ” “ระบบสืบค้นห้องสมุดใช้งานง่ายครับ” “หนูติดตามเพจห้องสมุดกับดีก็ต่อกด้วยนะคะ” รวมถึงการแสดงความคิดเห็นในเพจเฟซบุ๊กของห้องสมุด จะเห็นได้ว่าการมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและมีแนวโน้มที่ผู้บริการจะกลับมาใช้บริการอีกครั้ง รวมถึงการแนะนำผู้อื่นให้มาใช้บริการอีกด้วย

ภาพที่ 11 การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาพที่ 12 การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ต่อ)

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำมาใช้ทั้งการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์และการให้บริการของห้องสมุด ดังสรุปได้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาห้องสมุด	การปฏิบัติงาน	การให้บริการ
เทคโนโลยีสารสนเทศในสำนักงาน	✓	
ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ	✓	✓
เทคโนโลยีเว็บ 2.0		✓
เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล		✓
เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์		✓

บทสรุป

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาห้องสมุดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่งผลให้การปฏิบัติงานของบรรณารักษ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกและความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศที่เลือกมาใช้ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศสำนักงาน ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ เทคโนโลยีเว็บ 2.0 เทคโนโลยีการนำเสนอข้อมูล และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการออกแบบป้ายประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของห้องสมุดที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการในยุคปัจจุบัน ในอนาคตห้องสมุดยังมีแนวคิดที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานให้หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการและการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ เช่น การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการสืบค้นสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ การใช้เทคโนโลยีความจริงเสมือนเพื่อการนำเสนอทรัพยากรสารสนเทศ เป็นต้น ห้องสมุดฯ ยังคงพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดการและด้านการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Arayacharoenchai, A. (2010). *The use of information technology to develop libraries into Library 2.0: A case study of the Stang Mongkolsuk Library*. *T.L.A. Bulletin*, 54(1), 26-38. (In Thai)
- Chanlun, J. (2022). *Introduction to Integrated Library Systems*. Nakhon Pathom: Silpakorn University Press. (In Thai)
- Damchan, B. (2014). *Office Package Software*. Retrieved October 27, 2024, from <https://www.gotoknow.org/posts/558943>. (In Thai)
- Faculty of Engineering, Ramkhamhaeng University. (n.d.). *Looker Studio Instruction Manual*. Retrieved February 5, 2025, from <https://tinyurl.com/y66b3m6h> (In Thai)
- Faculty of Humanities Electronic Library. (2024). Faculty of Humanities Electronic Library Online Exhibition. Retrieved January 16, 2025, from <https://anyflip.com/refjk/zemd/> (In Thai)
- Nantawatcharavibul, S. (2002). *BE Graphic*. Bangkok: AR Information and Public Company Limited. (In Thai)
- Paphatsurichote R., and Sawetrattanasatian, O. (2012). Web 2.0 Technology Uses of State University Libraries. *Journal of Information Science Research and Practice*, 29(3), 14-30. (In Thai)
- Sangrachat, P. (2016). *Library information services in digital age*. *Research and Development Journal, Loei Rajabhat University*, 11(38), 1-10. (In Thai)
- Tanjaro, K. (2012). *The use of social media for university library public relation*. Unpublished master's thesis in Library and Information Science, Chulalongkorn University, Thailand. (In Thai)
- Thaiware. (2024). *What is Adobe Illustrator? What type of work is Adobe Illustrator suitable for?*. Retrieved January 16, 2025, from <https://tips.thaiware.com/2196.html#what-type-of-work-is-adobe-illustrator-suitable-for> (In Thai)
- WutthiKul, M., Saenwa, S., and Sahapong, S. (2017). The Use of Library 2.0 Technologies for Information Services at Scientific and Technological Libraries and Information Centers in the Bangkok Metropolitan Area. *BU ACADEMIC REVIEW*, 16(2), 44-58. (In Thai)